

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudkyň Mgr. Miroslavy Kašpírkové a Mgr. Jany Komínkové v právní věci **žalobce P.K.**, bytem..., zastoupeného Mgr. Jakubem Hajdučíkem, advokátem, se sídlem Praha 5, Sluneční nám. 14, proti **žalovanému Finančnímu úřadu pro Plzeňský kraj**, se sídlem Plzeň 3, Hálkova 14, o **žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19.7.2016, č.j. 1419894/16/2301-80541-401957**

t a k t o:

- I. **Žaloba se z a m í t á.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

I.

Napadené rozhodnutí

Žalobce se žalobou ze dne 27. 9. 2016 domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 7. 2016, č. j. 1419894/16/2301-80541-401957 – exekučního příkazu na přikázání pohledávky z účtu – jímž byla podle § 178 odst. 1 a odst. 5 písm. b) a § 190 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „*daňový řád*“), s použitím zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „*o.s.ř.*“), k vymození nedoplatku ve výši celkem 14.580.598 Kč nařízena daňová exekuce přikázáním pohledávky z účtu žalobce vedeného u Raiffeisen stavební spořitelna a. s.

Exekuční příkaz byl vydán k vymození částky, kterou je žalobce povinen uhradit na základě zajišťovacích příkazů vydaných žalovaným dne 19.7.2016, pod č.j. 1397749/16/2301-52521-404947, č.j.1397877/16/2301-52521-404947, č.j.

1398096/16/2301-52521-404947, č.j. 1398204/ 16/2301-52521-404947, č.j. 1398265/16/2301-52521-404947, č.j. 1398345/16/2301-52521-404947, č.j. 1398396/16/2301-52521-404947, č.j. 1398461/16/2301-52521-404947, č.j. 1398500/16/2301-52521-404947, č.j. 1398547/16/2301-52521-404947, č.j. 1398615/16/2301-52521-404947, č.j. 1398685/16/2301-52521-404947, č.j. 1398725/16/2301-52521-404947, č.j. 1398773/16/2301-52521-404947, č.j. 1398852/16/2301-52521-404947, č.j. 1398954/16/2301-52521-404947, č.j. 1398984/16/2301-52521-404947, č.j. 1399029/16/2301-52521-404947, č.j. 1399103/16/2301-52521-404947, č.j. 1399172/16/ 2301-52521-404947, č.j. 1399267/16/2301-52521-404947, č.j. 1399304/16/2301-52521-404947, č.j. 1399340/16/2301-52521-404947, č.j. 1399383/16/2301-52521-404947, č.j. 1399404/16/2301-52521-404947, č.j. 1399426/16/2301-52521-404947, č.j. 1399448/16/2301-52521-404947, č.j. 1399494/16/ 2301-52521-404947, č.j. 1399525/16/2301-52521-404947, č.j. 1399569/16/2301-52521-404947, č.j. 1399599/16/2301-52521-404947, č.j. 1399616/16/2301-52521-404947 a č.j. 1399652/16/2301-52521-404947.

II. Žaloba

Žalobce uvedl, že nedoplatky, jejichž úhrada je vymáhána exekucním příkazem, vznikly tentýž den jako exekucní příkaz (zajišťovací příkazy byly podepsány v přibližně 11 hodin a exekucní příkaz v přibližně 15 hodin), a to shora označenými zajišťovacími příkazy, jejichž účinnost a vykonatelnost byla z rozhodnutí žalovaného určena okamžikem jejich vydání (tudíž před doručením žalobci), neboť prý hrozí nebezpečí z prodlení [§ 103 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen „zákon o dani z přidané hodnoty“)]. V tentýž okamžik byly částky uvedené v zajišťovacích příkazech splatné. Dle žalobce je základním předpokladem pro zákonný výkon rozhodnutí žalovaného dostatečný časový prostor pro žalobce, aby mohl své závazky uhradit dobrovolně (§ 251 odst. 1 o.s.ř.). Přitom délka tohoto prostoru musí být přiměřená poměru mezi majetkem povinného a exekuoivanou částkou. Pochopitelně když bude exekuoivána bagatelní částka, je časový prostor kratší. Když významnější, musí být žalobci ponechán větší časový prostor, aby případná exekuce zasáhla do jeho práva co nejméně. Žalovaný je povinen podle základní zásady daňového řízení obsažené v § 5 odst. 3 daňového řádu zvolit jen takový prostředek, který žalobce nejméně zatěžuje a ještě umožňuje dosáhnout cíle správy daní, přičemž podle § 1 odst. 2 téhož zákona je cílem správy daní nejen správné zjištění a stanovení daní, ale i zabezpečení jejich úhrady. Je ale naprosto vyloučeno, aby žalobci coby dlužníkovi nebyl poskytnut vůbec žádný prostor pro dobrovolnou úhradu exekuoivané částky, což se stalo v tomto případě, a proto je exekucní příkaz nezákonný.

Žalobce dále namítal, že exekucní příkaz je pro něj z výše uvedených důvodů zcela překvapivý. V nálezů Ústavního soudu ze dne 13.3.2013, sp.zn. I. ÚS 1312/11, Ústavní soud prohlásil: „Ústavní soud z poměrně rozsáhlé judikatury vztahující se k překvapivým rozhodnutím připomíná alespoň jedno z posledních rozhodnutí [usnesení ze dne 5.2.2013 sp.zn. II. ÚS 4809/12 (ve SbNU nepublikováno, dostupné na <http://nalus.usoud.cz>)], ve kterém zdůraznil, že: „Postup soudu při poskytování soudní ochrany a také jeho následné rozhodnutí ve věci jako výsledek soudního řízení nesmí být pro účastníky překvapivé, pokud mají

legitimní důvod očekávat určitý postup ... Předvídatelnost soudního rozhodování lze chápat v několika smyslech. Za prvé soudní rozhodnutí musí být výsledkem předvídatelného postupu soudu, kdy účastníci nemohou být s ohledem na dosavadní průběh řízení překvapeni rozhodnutím soudu....“ Dále obdobně nález Ústavního soudu ze dne 24.2.2004, sp.zn. I. ÚS 654/03. Na daňové řízení byly uvedené závěry adaptovány rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 20.7.2007, č.j. 8 Afs 59/2005-83: „... dle názoru Nejvyššího správního soudu, nepochybně vztáhnout (myšleno judikaturu Ústavního soudu k zákazu překvapivých soudních rozhodnutí, pozn. žalobce) i na řízení správní. Za explicitní vyjádření této kautely v jednoduchém právu lze považovat ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu z roku 2004 (zákon č. 500/2004 Sb., správní řád); ve smyslu ustanovení § 177 odst. 2 tohoto zákona se uplatní i v řízeních vedených v procesním režimu daňového řádu. Přestože řízení před žalovaným probíhalo ještě před nabytím účinnosti této úpravy, nelze nalézt rozumný důvod, pro který by se na něj předmětný požadavek jen pro neexistenci jeho explicitní transpozice do jednoduchého práva neměl vztahovat.“ Exekuční příkaz je tak nezákonný i s ohledem na svou překvapivost.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobou napadený exekuční příkaz byl vydán pro existenci nedoplatku v souhrnné výši Kč 14.580.598 Kč, a to na základě výše označených zajišťovacích příkazů (dále jen „zajišťovací příkazy“). Napadený exekuční příkaz byl následně žalovaným částečně zastaven rozhodnutím ze dne 24. 8. 2016, č. j. 1587969/16/2301-80541-401957, a to z důvodu částečné úhrady dlužné částky, když bylo uhrazeno 2.353.890,47 Kč. Žalovaný dále uvedl, že exekučním titulem, který zapříčinil zahájení daňové exekuce napadeným exekučním příkazem, jsou vykonatelné zajišťovací příkazy [§ 176 odst. 1 písm. c) daňového řádu]. Jedná se o zajišťovací příkazy, které byly v daňovém řízení vydány nejen dle § 167 daňového řádu, ale rovněž dle § 103 zákona o dani z přidané hodnoty. Obavy žalovaného, že daň, která nebyla dosud stanovena, bude v době její vymahatelnosti nedobytná, byla totiž natolik intenzivní, že pouze aplikace § 167 daňového řádu by v daném případě nesplnila funkci zajišťovacího příkazu jako takového, a proto žalovaný aplikoval rovněž § 103 zákona o dani z přidané hodnoty, dle kterého je zajišťovací příkaz účinný a vykonatelný okamžikem jeho vydání. Dle § 101 odst. 2 daňového řádu je rozhodnutí vydané okamžikem, kdy byl učiněn úkon k jeho doručení. V daném případě byly zajišťovací příkazy doručovány zástupci žalobce, a to do datové schránky; vydány tedy byly okamžikem odeslání do datové schránky, tj. dne 19.7.2016. Tímto dnem se zajišťovací příkazy zároveň staly vykonatelnými, tzn. že se staly i exekučním titulem. Existence exekučního titulu pak odůvodňuje zahájení daňové exekuce, která, aby splnila svoji zajišťovací funkci, musí být zahájena prakticky bezprostředně po vydání exekučního titulu. V žádném případě nelze přisvědčit argumentaci žalobce, že základním předpokladem pro zákonný výkon rozhodnutí žalovaného je dostatečný časový prostor pro žalobce, aby mohl své závazky uhradit dobrovolně (§ 251 odst. 1 o.s.ř.). Základním předpokladem pro zákonnou daňovou exekuci je existence exekučního titulu. Jak je zřejmé z výše uvedeného, tato podmínka byla splněna, neboť zajišťovací příkazy jsou vykonatelné, žalovaný byl tedy oprávněn daňovou exekuci zahájit. Pro úplnost žalovaný uvádí, že v tomto nedošlo k žádné změně, a to i přesto, že proti všem výše uvedeným zajišťovacím příkazům

podal žalobce dne 26.8.2016 odvolání. Odvolací finanční ředitelství, jakožto orgán odvolací, totiž o předmětných odvoláních rozhodlo dne 22.9.2016 tak, že odvolání byla zamítnuta a napadená rozhodnutí, tedy zajišťovací příkazy, byly potvrzeny. K žalobcem namítané překvapivosti napadeného rozhodnutí, kterou odůvodňuje odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 13.3.2013, sp.zn. I. ÚS 1312/11 a potažmo též odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20.7.2007, č.j. 8 Afs 59/2005-83, žalovaný uvádí, že zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu se týkal naprosto odlišného skutkového stavu, a to náležitostí výzvy k zahájení vytykácího řízení dle § 43 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, a následného dalšího průběhu vytykácího řízení. Žalovaný se proto domnívá, že argumentovat výše uvedenými rozhodnutími není v dané věci namístě. V dané věci je podstatné, jak již bylo zdůrazněno výše, že exekucním titulem, který odůvodňoval vydání žalobou napadeného rozhodnutí, je zajišťovací příkaz, a to zajišťovací příkaz vydaný nejen podle § 167 daňového řádu, ale též podle § 103 zákona o dani z přidané hodnoty. Za situace, kdy existují skutečnosti odůvodňující vydání takového typu zajišťovacího příkazu, lze pouze v případě, kdy je daňová exekuce zrealizována bezprostředně po vydání zajišťovacího příkazu, očekávat, že v daňovém řízení dojde k reálnému naplnění účelu institutu zajišťovacího příkazu. Jak je patrné z výše uvedeného, považuje žalovaný žalobou napadené rozhodnutí za zákonné, a proto navrhuje zamítnutí žaloby.

IV.

Replika žalobce

Žalobce v žalobách uvedl, že žalobou napadená rozhodnutí byla pro něj překvapivá. Jako důvod překvapivosti žalobce uvedl, že v okamžiku zahájení daňové existence nevěděl o tom, že by měl nějaký daňový nedoplatek. Žalobce rozhojnil žalobní argumentaci v tom smyslu, že překvapivost napadených rozhodnutí spatřuje též v povinnosti žalovaného aplikovat podle § 5 odst. 3 daňového řádu mírnější prostředek, a to postižení majetku žalobce zřízením zástavních práv podle § 168 odst. 6 daňového řádu. Žalobce pravidelně informuje žalovaného o své majetkové situaci. Ke dni vydání napadených rozhodnutí žalovaný disponoval kompletním přehledem majetku žalobce za rok 2015 v podobě jeho kompletní účetní závěrky přiložené k přiznání k dani z příjmů za rok 2015. Dále žalobce sděloval všechny své každoměsíční nákupy a prodeje formou kontrolního hlášení a přiznání k DPH. Žalobce odkazuje mimořádnou účetní závěrku sestavenou ke dni 19. 7. 2016, z níž plyne (předloženou krajskému soudu v řízení sp. zn.: 30 Af 31/2016), že nebýt nákladu na zajištění daně, tak by jeho vlastní kapitál (podnikatelský majetek po odečtu dluhů) činil bezmála 20 mil. Kč. Z toho plyne, že ke dni vydání napadených rozhodnutí žalobce disponoval dostatečným majetkem, který bylo možné postihnout zástavním právem. Přednost před úplným paralyzováním podnikatelské činnosti žalobce má zřízení zástavních práv, kterými bude ochráněn majetek před jeho zašatročením a bude zároveň zachován provoz podnikatele jako nástroj pro generování zisků, ze kterých budou v budoucnu hrazeny daňové povinnosti (bližší kupř. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2016, č. j.: 2 Afs 108/2016 – 96, body 15, 16, 18). Z výše uvedených důvodů považuje žalobce žalobou napadená rozhodnutí za překvapivá, a proto nezákonná.

V.

Posouzení věci soudem.

Při přezkoumání napadeného rozhodnutí soud vycházel podle § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (*dále jen „s. ř. s.“*) ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, podle § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal napadený výrok rozhodnutí v mezích žalobou včas uplatněných žalobních bodů, neshledal při tom vady podle § 76 odst. 2 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. O věci samé rozhodl soud podle § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť žalobce i žalovaný s tím vyslovili souhlas.

Žaloba není důvodná.

Soud úvodem předesílá, že pokud se žalobce ve své argumentaci týkající se překvapivosti exekučního příkazu opírá o usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2016, č. j. Afs 108/2016 – 96, pak je třeba konstatovat, že závěry obsažené v citovaném usnesení na zdejším soudem posuzovaný případ nijak nedopadají, neboť platí, že v řízení před Nejvyšším správním soudem byla předmětem sporu otázka důvodnosti vydání zajišťovacího příkazu (tj. exekučního titulu), přičemž právě možné nepříznivé dopady takto zpochybněného exekučního titulu do sféry žalobce motivovaly Nejvyšší správní soud k prozatímní úpravě poměrů spočívající v uložení povinnosti žalovanému zdržet se provádění daňové exekuce. V nyní projednávané věci je však situace diametrálně odlišná. Samotný exekuční titul nebyl žalobcem nijak zpochybněn, proto se soud při přezkumu exekučního příkazu musí řídit pouze hledisky, která vymezil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 24. 11. 2004, č. j. 1 Afs 47/2004-75 *„je-li u správního soudu napadeno rozhodnutí vydané v další fázi řízení (v řízení exekučním), pak přirozeně soud může zkoumat jen samotnou existenci titulu a vhodnost zvoleného způsobu exekuce, poměr výše pohledávky k ceně exekucí postižené věci apod., navíc za podmínky, že stížnost tvrdí například, že exekuční titul neexistuje, zvolený způsob exekuce není zákonem připuštěn, že cena postižené věci je v nepoměru k výši pohledávky atp. Soud se ve fázi exekučního řízení nemůže zabývat skutečnostmi, které nastaly před vydáním vykonatelného výkazu nedoplatek, tedy v řízení vyměřovacím.“* Pokud bylo exekuční řízení zahájeno na základě exekučního titulu, který má všechny předepsané náležitosti a je vykonatelný, byl zvolen zákonem připuštěný způsob exekuce (příkázáním pohledávky z účtu žalobce) a neexistoval nepoměr mezi výší vymáhané pohledávky a postiženou hodnotou, pak se vydání exekučního příkazu nejeví být nijak nestandardním či překvapivým postupem. Ani odkaz žalobce na judikaturu týkající se překvapivých rozhodnutí není příhodný, žalobce totiž netvrdil, ani neprokazoval, že by byl obvyklý postup správce daně v obdobných případech odlišný, a vznikaly tak nedůvodné rozdíly. Překvapivost zřejmě spatřuje pouze v tom, že mu nebyl poskytnut čas na dobrovolné uhrazení částky, což nebylo povinností správce daně, jak soud vyloží níže.

Soud neshledal důvodnou ani námitku neposkytnutí dostatečného času pro dobrovolné splnění vymáhané pohledávky. Pro rozhodovanou věc je zásadní ustanovení § 177 odst. 1 daňového řádu, podle něhož *„nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje se při daňové exekuci podle občanského soudního řádu.“* V tomto případě však daňový řád obsahuje vlastní úpravu, tedy stanoví jinak, a to v § 178 odst. 1 *„daňová exekuce se nařizuje vydáním exekučního příkazu, čímž je zahájeno exekuční řízení.“* Z žádného ustanovení daňového řádu nevyplývá, že by bylo nutno za všech okolností poskytnout povinnému prostor pro dobrovolné plnění. Přímo aplikací ustanovení § 251 odst. 1 o. s. ř., jíž se žalobce dovolává, pro oblast správy

daní ostatně vyjma shora citovaných ustanovení daňového řádu vylučuje i odlišná povaha soudního výkonu rozhodnutí, kde je poskytnutí prostoru pro dobrovolné plnění odůvodněno i zcela odlišným vymezením subjektů v něm vystupujících oproti exekuci daňové. V řízení před civilními soudy je tu nezávislý soud, oprávněný a povinný. Ustanovení § 251 odst. 1 o. s. ř., že „*nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí*“, stanovuje podmínku přístupu k soudu ve věci výkonu rozhodnutí. V případě daňové exekuce je zde daňový subjekt – povinný a správce daně, který zároveň vykonává rozhodnutí a zároveň je oprávněným. Žalobce dále opírá svou argumentaci o § 5 odst. 3 daňového řádu. Toto ustanovení zavazuje správce daně, aby používal při vyžadování plnění povinností daňových subjektů co nejméně zatěžujících prostředků, ovšem pouze pokud ještě umožňují dosáhnout cíle správy daní. Pokud jde o poskytnutí lhůty pro dobrovolné plnění, bude tak obvykle, v případech, kdy je to vhodné, učiněno v rozhodnutí, kterým se stanoví daňová povinnost, nikoliv neformálně otálením správce daně se zahájením exekuce. Zda byly splněny podmínky pro vydání okamžitě vykonatelných zajišťovacích příkazů na základě § 103 zákona o DPH, není soud v tomto řízení oprávněn zkoumat, neboť žalobce žalobami napadá nikoliv zajišťovací příkazy, ale až navazující exekuční příkazy. Pro posouzení zákonnosti exekučního příkazu je rozhodné, že byl vydán na základě vykonatelného exekučního titulu, přičemž vykonatelnost spočívá právě v možnosti započít s nuceným výkonem správního rozhodnutí. Otálení s vydáním exekučního příkazu ze strany správce daně by popíralo smysl ustanovení § 103 zákona o DPH.

Závěr

Žalobu soud shledal nedůvodnou, proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

V. Náklady řízení

Náhradu nákladů řízení soud žádnému z účastníků podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nepřiznal, protože žalobce ve věci úspěch neměl a žalovaný se práva na náhradu nákladů řízení výslovně vzdal.

P o u č e n í : **Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.**

V Plzni dne 26. září 2017

Mgr. Alexandr Krysl, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: L. K.